

УДК 61+37.046.16+372.48

Я.Ф. Радиш

доктор наук з державного управління, професор

О.Я. Андрієнко

аспірант
Національна академія державного управління при Президентові України

О.Я. Сорока

начальник юридичного відділу
Івано-Франківський національний медичний університет

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ НА ПРИКАРПАТТІ У ХХ ст. (ДО ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МЕДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИКАРПАТТІ У ХХ ст.)

Минуле не минуло, воно увійшло в сучасність
О.І. Герцен

У статті проаналізовано проблеми становлення та розвитку медичної освіти і науки на Прикарпатті у ХХ ст.

Ключові слова: державне регулювання, медична освіта і наука, ХХ ст., Прикарпаття.

I. Вступ

Становлення та розвиток медичної освіти і науки на західноукраїнських землях у ХХ ст. були складними і суперечливими. На цей процес впливало багато взаємопов'язаних чинників: 1) часті зміни різних соціально-економічних формацій, перехід володіння територією Прикарпаття від однієї держави до іншої, багатотисячовий гніт населення з боку кожної з них; 2) активний розвиток медичної науки та лікувальної практики як у країнах Європи, так і на західноукраїнських землях; 3) формування нормативно-правової бази в галузі медичного обслуговування населення та підготовки медичних працівників, реорганізація системи управління закладами медичної освіти та охорони здоров'я відповідно до внутрішньої політики держав-завойовниць; 4) становлення і розвиток державних і приватних закладів медичної освіти різного рівня; 5) активна діяльність різноманітних лікарських товариств [6; 8].

II. Постановка завдання

Мета статті – проаналізувати проблеми становлення та розвитку медичної освіти і науки на Прикарпатті.

III. Результати

На території Прикарпаття в досліджуваний період медичну допомогу населенню, крім лікарів та представників народної медицини, надавали цирулики, хірурги, акушерки, повитухи, фельдшери, сестри милосе-

рдя та медичні сестри, тобто медичні працівники середньої ланки. Підготовка відповідних фахівців здійснювалась різними шляхами: від індивідуального учнівства для цируликів, повитух чи сестер милосердя (шариток) до навчання у державних та приватних школах, що готували хірургів, акушерок, фельдшерів та медсестер. Організація навчального процесу в спеціалізованих медичних школах у різних частинах регіону помітно відрізнялася. Так, на початку ХХ ст. на території Західної України визначилися три основні напрями у розвитку фахової медичної освіти середнього рівня [7]:

- у Галичині функціонували навчальні заклади з підготовки акушерок і хірургів, а також школа медичних сестер;
- на Закарпатті та на Буковині готували виключно акушерок;
- на Волині – фельдшерів та акушерок.

Підготовці лікарських кадрів у Галичині тоді не приділялося належної уваги. Перша група лікарів у кількості 25 осіб була випущена Львівським університетом ще у 1900 р. Забезпеченість лікарями тут була дуже низькою і становила у 1890 р. – 0,9 лікаря на 1000 населення, а в 1900 р. – 1,0 лікар на 1000 населення краю. У 1873 р. на одного лікаря загального профілю припадало 10 968 осіб, у 1890 р. – 11 307, у 1900 р. – 9335, а на одного хірурга в ці роки припадало, відповідно, – 16 680, 32 933 і 56 496 осіб. У 1875 р. в повітах Прикарпаття працювало 102 акушерки. Першим лікарем на Прикарпатті був Йосип Кордина, який

закінчив Львівську школу хірургів у 1802 р. і був направлений на роботу в м. Станіслав [1].

Як стверджує польський дослідник П.-Б. Уліяш, найбільш відчутний вплив польська система підготовки лікарів справила на медичний факультет Львівського університету¹, який пройшов складний шлях становлення та розвитку в умовах як польського, так і австро-угорського періодів. За 120 років австро-угорського панування (1773–1894 рр.) він двічі ліквідовувався і відновлювався. “Колегіум медикум” тричі зазнавав трансформації і, врешті-решт, був ліквідований, як і Замойська академія², після 170-річного існування, в результаті чого західноукраїнські землі на 20 років залишились без жодного навчального закладу з підготовки медичних кадрів [9].

У своїх спогадах про ті часи один із колишніх професорів Станіславського медичного інституту В.Ф. Сенюнович писав: “Мене не прийняли на медичний факультет Львівського університету, бо я був українцем. Батько змушений був продати землю, щоб син міг вчитись медицині за кордоном. Але навіть і після закінчення медичного вузу неможливо було знайти роботу, і я змушений був працювати фельдшером” [4].

З приходом восени 1939 р. на терени Західної України радянської влади розпочалася радянізація усіх сфер життя на Прикарпатті, яка торкнулася, звичайно, й медичної галузі – охорона здоров'я теж почала перебудовуватися згідно з радянськими зразками.

Першим навчальним закладом на Прикарпатті, в якому здійснювалася підготовка медичних працівників середньої ланки, згідно

з постановою Станіславського³ (нині Івано-Франківського) облвиконкому від 21.12.1939 р., стала фельдшерсько-акушерська школа, перший випуск якої відбувся у 1947 р. Згідно з планом набору, у школі повинно було навчатись 120 осіб, однак прийняли значно менше, і диплом про здобуття фаху отримали 7 акушерок і 27 фельдшерів. Для потреб школи місцева влада надала одне приміщення для навчання і гуртожиток для проживання учнів. Діяльність школи перервала Друга світова війна. Уже в перші її дні було зруйновано приміщення цього навчального закладу. Навчальний процес у Станіславській фельдшерсько-акушерській школі відновився після звільнення радянськими військами обласного центру. Для потреб школи місцева влада надала інше приміщення, яке в роки війни використовувалось як конюшня – перший поверх, і як казарма – другий. Однак бракувало приміщень для навчання і житла, були перебої з паливом та електроенергією. Не вистачало підручників, зошитів, муляжів, фантомів, таблиць, але в молоді було велике прагнення здобувати освіту і спеціальність. Щоб організувати навчальний процес у післявоєнний час, багато зусиль довелося докласти першим її керівникам, кожен з яких зробив посильний внесок своєю працею у становлення та розвиток навчального закладу. Керівниками Станіславської фельдшерсько-акушерської школи були: І.М. Гольдман (1939–1941 рр.), М.М. Володкіна (1944–1945 рр.), З.І. Сков (1945–1946 рр.), О.М. Полотнюк (лютий–серпень 1946 р.), Є.С. Басклеїн (1946–1949 рр.), Л.Г. Керман (1949–1951 рр.), Г.М. Грекова (1951–1955 рр.), В.С. Каничкіна (1955–1958 рр.) [3].

На базі Станіславської фельдшерсько-акушерської школи 01.09.1946 р. було відкрито фармацевтичну школу і школу медсестер. Фармацевтична школа, яка існувала до липня 1949 р., готувала аптечних працівників із середньою медичною освітою. У медсестринській школі готували медичних сестер.

Проведений авторами аналіз літературних джерел дає право стверджувати, що розміщення фактично трьох шкіл в одному, та ще й погано пристосованому приміщенні, зумовлювало виникнення двох додаткових проблем. По-перше, заняття у школах проходилися у дві зміни, по-друге, нерідко виникали різні непорозуміння не тільки між учнями, а й між дирекціями шкіл [13].

У зв'язку з початком Великої Вітчизняної війни в 1941 р. наказом наркома охорони здоров'я СРСР від 26 червня – 2 липня для

¹ Львівський університет – один з найстаріших центрів слов'янської культури в Європі та найстаріший в Україні; заснований 1661 р. Яном II Казимиром під назвою Львівська академія з єзуїтської колегії; діяв до 1773 р. у складі теологічного, філософського та юридичного факультетів; відновив діяльність у 1784 р. як світський університет з латинською мовою викладання. Після втрати Польщею державної незалежності (1772 р.) та підпорядкування її Австро-Угорщині Львівський університет реорганізується в ліцей, а в 1773 р. у Львові відкривається медико-хірургічна школа (“Колегіум медикум”), засновником, першим і фактично єдиним викладачем якого став доктор медицини поляк Анджей Крупинський. Діяльність медичної школи у Львові збіглася з останнім періодом існування Замойської академії з медичним факультетом. Але якщо в академії вплив Польщі був домінуючим, то в “Колегіум медикум” – опосередкованим, головним чином, через поляка А. Крупинського та поодиноких викладачів-поляків.

² Замойська академія – в 1595–1784 рр. вища школа, заснована канцлером Я. Замойським у Замості; викладали: гуманітарні науки, філософію, право, медицину; із середини XVII ст. змінена програма (з 1640 р. викладали теологію), поступове зниження рівня, закрито австрійською владою.

³ Станіславська область перейменована в Івано-Франківську (м. Станіслав – у м. Івано-Франківськ) 09.11.1962 р. на честь великого українського письменника Івана Яковича Франка

медичних шкіл були затверджені навчальні плани зі скороченими термінами навчання від 1 до 1,5 року. Уже з вересня 1942/1943 навчального року підготовка кадрів знову була переведена на довоєнні терміни навчання (наказ наркома охорони здоров'я СРСР від 23.06.1942 р. № 329). Цим самим наказом були затверджені такі програми підготовки середніх медичних кадрів [11]:

- фельдшери (об'єднавши профілі підготовки фельдшерів та санітарних фельдшерів) з 3-річним терміном навчання;
- акушерки-фельдшери (замість акушерок) з 3-річним терміном навчання;
- медичні сестри (замість медсестер і медсестер дитячих установ) з 2-річним терміном навчання.

З метою поліпшення медичної освіти в липні 1954 р. Станіславська фельдшерсько-акушерська школа була реорганізована в медичне училище, а в 1976 р. йому надано статус базового середнього спеціального навчального закладу. Сьогодні це заклад з розвинутою матеріально-технічною базою та висококваліфікованим викладацьким складом. З того часу понад 12 500 фельдшерів, медичних сестер, акушерок, зубних лікарів та зубних техніків отримали дипломи про його закінчення. Серед випускників – Герой соціалістичної праці – М.О. Радиш – колишня завідувачка фельдшерсько-акушерським пунктом с. Кобаки Косівського району Івано-Франківської області; лауреат Державної премії УРСР – професор Івано-Франківського державного медичного інституту Ф.І. Мамчур – за винахід і впровадження в практику лікарських препаратів (“Уролесан”); державні службовці високого рангу – В.О. Сьомін – перший заступник Міністра охорони здоров'я України (1996–1998 рр.), В.М. Князевич – Міністр охорони здоров'я України (2007–2010 рр.); понад два десятки професорів, докторів наук – В.І. Боцюрко, М.Д. Василюк, І.П. Герелюк, Л.В. Глушко, Б.М. Дикий, Н.М. Середюк та ін. Заклад став важливою ланкою в цілісній структурі системи охорони здоров'я області, зробив помітний внесок у забезпечення кваліфікованими кадрами медичних установ Прикарпаття та України [12].

Ще одним осередком просвіти та фаховою кузницею медичних кадрів середньої ланки охорони здоров'я на Прикарпатті стала школа медичних сестер у м. Коломиї, яка була заснована наказом по Станіславському обласному відділу охорони здоров'я від 27.08.1947 р. № 612-к. Перший набір учнів становив 68 осіб. До викладацької роботи вдалося залучити 12 лікарів. Першим директором було призначено М.О. Трофімова, який очолював школу до 1952 р. Щорічно, починаючи з 1949 р., відповідальними за проходження студентами навчально-виробничої та виро-

бничої практики закріплювалися лікарі-терапевти, хірурги, педіатри, інфекціоністи та акушери-гінекологи. Новим етапом в історії навчального закладу стала його реорганізація 30.07.1954 р. в Коломийське медичне училище та відкриття у його складі фельдшерсько-акушерського відділення. Через рік – 31.08.1955 р. – було розформовано Станіславське медичне училище № 2 шляхом його приєднання до Коломийського. За успіхи, досягнуті училищем у підготовці кваліфікованих фахівців, і з нагоди 100-річчя від дня народження Каменяра, у 1956 р. училищу присвоєно ім'я Івана Франка. Сьогодні в Коломийському медичному училищі готують спеціалістів із чотирьох спеціальностей: лікувальна справа, сестринська справа, акушерська справа та фармація. Невід'ємною частиною підготовки майбутніх фахівців є вдосконалення практичного навчання студентів. З цією метою на базі Коломийської центральної лікарні, пологового об'єднання, інфекційної лікарні та шкірно-венерологічного диспансеру облаштовано 16 навчальних кімнат. Значну допомогу в організації та проведенні практичних занять училищу надають головні лікарі базових лікарень області. Плідно працюють предметні і клінічні гуртки, низка науково-пошукових товариств та гуртки художньої самодіяльності [10].

Після Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. відбулося розширення вже існуючих лікувально-профілактичних закладів та створення нових, зростала кількість лікарів і середнього медичного персоналу. Серед пріоритетних напрямів розвитку охорони здоров'я Прикарпаття було подолання наслідків туберкульозу, венеричних захворювань, якнайшвидше забезпечення місцевого населення невідкладною медичною допомогою. Незважаючи на обмежену матеріально-технічну базу, недостатнє забезпечення ліками, медичним обладнанням та устаткуванням, фінансування охорони здоров'я за залишковим принципом та обмаль медичних спеціалістів, державне регулювання сфери охорони здоров'я було спрямоване на забезпечення медичних закладів кадрами, своєчасну діагностику і надання медичної допомоги [2].

Для задоволення гострої потреби галузі в лікарських кадрах у Станіславській та сусідніх областях за рішенням Ради Народних Комісаріатів СРСР від 04.07.1945 р. та Постановою Ради Народних Комісарів УРСР від 17.07.1945 р. в м. Станіславі 06.10.1945 р. відкривається державний медичний інститут (тепер – Івано-Франківський національний медичний університет).

Зазначеною вище Постановою Ради Народних Комісарів УРСР передбачалося надання інституту необхідних приміщень, на-

вчального устаткування та медичної апаратури. Так, під навчальні корпуси було передано кращі будівлі міста: приміщення колишньої польської гімназії № 6 (нині – центральний корпус університету), будівлю колишньої духовної семінарії (морфологічний корпус), будинок по вул. Колінського, № 3 (кафедри фармакології та фізики), будинок колишньої гінекологічної клініки (кафедри хірургії і терапії стоматологічного факультету), будинки, в яких після війни розміщувався військовий госпіталь (кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, госпітальної хірургії і неврології), будинки на вул. Гетьмана Мазепа, № 25 (кафедри загальної гігієни і мікробіології), № 34 (підготовче відділення), № 98 і 114 (клініки ЛОР, очних хвороб, факультетської хірургії) тощо.

Станіславський державний медичний інститут розпочав свою роботу у жовтні 1945 р. у складі трьох курсів, на які було зараховано 397 студентів і працювало 47 викладачів. Для ведення науково-педагогічної роботи з вищих навчальних медичних закладів м. Харкова, Ленінграда, Києва, Львова та інші були запрошені вчені й педагоги, які мали чималий науковий, педагогічний та практичний досвід, багато з них були учасниками Другої світової війни. Інститут відразу запрацював як педагогічний, науковий, лікувальний та культурно-освітній осередок області. Упродовж першого року його існування було відкрито 14 теоретичних і 2 клінічні кафедри. Більшість студентів – молодь, яка пройшла через війну, та діти навколишніх сіл. Студенти разом із працівниками інституту займалися благоустроєм приміщень, ремонтом, очищенням навколишньої території, будували спортивні майданчики, заготовляли дрова.

Другий навчальний рік розпочався вже у складі 5 курсів і 30 кафедр, де навчалось 758 студентів. Старші курси поповнилися демобілізованими воїнами. Студентами стали молоді люди, батьки яких загинули за визволення Станіславщини. Серед них був і син Карпа Трохимчука – Микола Трохимчук, батько якого загинув, визволяючи м. Станіслав у 1944 р. та син Героя Радянського Союзу В.П. Майорського, який на території Станіславської області повторив подвиг Олександра Матросова. Професорсько-викладацький колектив тоді вже налічував понад 80 працівників, з них 9 докторів і 21 кандидат медичних наук, більшість з яких прийшла з військових госпіталів після їх розформування. Тягар розбудови Станіславського медичного інституту ліг на плечі доцента І.В. Савицького, котрий очолював навчальний заклад упродовж перших найважчих трьох років, коли закладалися підвалини навчальної, наукової та лікувальної

роботи, визначалися пріоритетні напрями подальшого розвитку інституту [5].

Сьогодні Івано-Франківський національний медичний університет, завдячуючи наполегливій праці професорсько-викладацького складу і, передусім восьми його керівників⁴, належить до 200 кращих вищих навчальних закладів України і є потужною кузницею кадрів не лише для Прикарпаття, а й для усієї України. У ньому успішно функціонують п'ять факультетів: медичний, фармацевтичний, стоматологічний, післядипломної освіти та факультет підготовки іноземних громадян. За роки плідної праці колектив університету зробив вагомий внесок у скарбницю української медичної науки та організацію медичної допомоги на теренах краю.

Нами встановлено, що, починаючи з 1945 р., підготовлено понад 26 тис. лікарів, 5 тис. з яких працюють у нашій області. Багато випускників університету працюють сьогодні в інших вищих навчальних закладах, наукових центрах України. Немає жодної області, де б не працювали випускники Івано-Франківського національного медичного університету, більшість з яких користуються заслуженим авторитетом у своїх колективах. Далеко за межами Прикарпаття відомі імена вчених університету, зокрема професорів М.Л. Авіосора, А.Д. Адеського, Г.О. Бабенка, Я.В. Боріна, П.М. Вакалюка, С.А. Верхратського, А.А. Гарагаш'яна, В.Г. Денисюка, В.І. Клипича, М.П. Кравця, І.Д. Ланового, Ю.П. Мельмана, Є.М. Нейка, Б.В. Шутки та ін. У науковій роботі бере участь 625 науково-педагогічних працівників, серед яких докторів наук – 80, кандидатів наук – 323, професорів – 76, доцентів – 203.

За основним науковим напрямом у 2011 р. виконувалось 116 науково-дослідних робіт. Серед них 4 такі, що фінансувались з державного бюджету (обсяг фінансування становив 384,7 тис. грн), 23 – ініціативно-пошукові роботи, 20 – господарсько-договірних НДР, 69 – як фрагменти в рамках міжнародних досліджень.

За результатами досліджень опубліковано 2506 наукових праць, серед яких 1220 наукових статей та 1110 тез, 7 монографій, 8 інформаційних листів, 6 методичних рекомендацій, 79 підручників та посібників, отримано 61 охоронний документ, до Державного реєстру галузевих нововведень

⁴ І.В. Савицький (1945–1948 рр.); О.О. Сушко (1948–1949 рр.); Ю.Г. Антонов (1949–1953 рр.); С.С. Лаврик (1953–1954 рр.); Г.О. Бабенко (1954–1978 рр.); А.Л. Дехтяр (1978–1987 рр.); Є.М. Нейко (1987–2010 рр.). З 25.05.2010 р. до 13.04.2011 р. тимчасово обов'язки ректора університету виконував професор Л.В. Глушко. З 14.04.2011 р. Івано-Франківський національний медичний університет очолює професор М.М. Рожко.

увійшло 15 нововведень та ще подано 27 нововведень до Державного реєстру галузевих нововведень 2012 р. Проведено 20 науково-практичних конференцій, симпозіумів, форумів.

Клінічними базами університету є 36 закладів практичної охорони здоров'я, в тому числі сільські лікарські амбулаторії для підготовки сімейних лікарів. У практичну охорону здоров'я постійно впроваджуються ефективні наукові розробки, нововведення і лікувально-діагностичні технології. Кваліфікована медична допомога хворим міста і області надається вченими університету за 40 спеціальностями.

У зв'язку з необхідністю врахування відповідних міжнародних вимог при входженні України у Болонський процес в Івано-Франківському національному медичному університеті введено в дію університетську клініку, до складу якої входять: центр клінічної медицини, центр стоматології та клініко-діагностичний центр.

Післядипломне навчання лікарів проводиться на 24 кафедрах. Первинна післядипломна спеціалізація в інтернатурі здійснюється за 21 базовим напрямом. Підвищення кваліфікації лікарів (провізорів) на факультеті післядипломної освіти проводиться за 28 базовими напрямами, а перепідготовка лікарів – за 12 спеціальностями. Усього за останні 18 років підготовлено понад 21 тис. лікарів.

В Івано-Франківському національному медичному університеті навчається понад 860 студентів із 43 країн Америки, Європи, Азії та Африки. Протягом останніх 7 років медичну освіту здобули понад 320 студентів-іноземців.

IV. Висновки

У процесі комплексного аналізу літературних джерел виявлено, що на початку ХХ ст. на території Західної України визначилися три основні напрями у розвитку фахової медичної освіти середнього рівня: в Галичині функціонували навчальні заклади з підготовки акушерок і хірургів, а також школа медичних сестер; на Закарпатті та на Буковині готували виключно акушерок; на Волині – фельдшерів та акушерок.

Обґрунтовано, що на початку ХХ ст. підготовці лікарських кадрів у Галичині належної уваги не приділялося. Перша група лікарів у кількості 25 осіб була випущена Львівським університетом ще у 1900 р. Забезпеченість лікарями тут була дуже низькою і становила у 1890 р. – 0,9 лікаря на 1000 населення, а в 1900 р. – 1,0 лікар на 1000 населення краю.

Доведено, що першим навчальним закладом на Прикарпатті, в якому здійснювалася підготовка медичних працівників середньої ланки, згідно з постановою Станіслав-

ського (нині Івано-Франківського) облвиконкому від 21.12.1939 р., стала фельдшерсько-акушерська школа, перший випуск якої відбувся у 1947 р.

Виявлено, що з початком Великої Вітчизняної війни в 1941 р. наказом наркома охорони здоров'я СРСР від 26 червня – 2 липня для медичних шкіл були затверджені навчальні плани зі скороченими термінами навчання від 1 до 1,5 року. Уже з вересня 1942/1943 навчального року підготовка кадрів знову була переведена на довоєнні терміни навчання (наказ наркома охорони здоров'я СРСР від 23.06.1942 р. № 329). Цим самим наказом були затверджені такі програми підготовки середніх медичних працівників: фельдшери (об'єднавши профілі підготовки фельдшерів та санітарних фельдшерів) з 3-річним терміном навчання; акушерки-фельдшери (замість акушерок) з 3-річним терміном навчання; медичні сестри (замість медсестер і медсестер дитячих установ) з 2-річним терміном навчання.

З метою поліпшення медичної освіти в липні 1954 р. Станіславська фельдшерсько-акушерська школа була реорганізована в медичне училище, а в 1976 р. йому надано статус базового середнього спеціального навчального закладу. Сьогодні це заклад з розвинутою матеріально-технічною базою та висококваліфікованим викладацьким складом.

Обґрунтовано, що важливим осередком просвіти та фаховою “кузницею” медичних кадрів середньої ланки охорони здоров'я на Прикарпатті стала школа медичних сестер у м. Коломиї, яка була заснована наказом по Станіславському обласному відділу охорони здоров'я від 27.08.1947 р. № 612-к. Новим етапом в історії навчального закладу стала його реорганізація 30.07.1954 р. у Коломийське медичне училище та відкриття у його складі фельдшерсько-акушерського відділення. Через рік – 31.08.1955 р. – було розформовано Станіславське медичне училище № 2 шляхом його приєднання до Коломийського. За успіхи, досягнуті училищем у підготовці кваліфікованих фахівців, і з нагоди 100-річчя від дня народження Каменяра, у 1956 р. училищу присвоєно ім'я Івана Франка.

Доведено, що для задоволення гострої потреби галузі в лікарських кадрах у Станіславській та сусідніх областях рішенням Ради Народних Комісаріатів СРСР від 04.07.1945 р. та Постановою Ради Народних Комісарів УРСР від 17.07.1945 р. 06.10.1945 р. в м. Станіславі відкривається державний медичний інститут. Через 65 років цей вищий медичний навчальний заклад, завдячуючи клопіткій щоденній праці професорсько-викладацького складу і, передусім, восьми його керівників (І.В. Савицький (1945–1948 рр.);

О.О. Сушко (1948–1949 рр.); Ю.Г. Антонов (1949–1953 рр.); С.С. Лаврик (1953–1954 рр.); Г.О. Бабенко (1954–1978 рр.); А.Л. Дехтяр (1978–1987 рр.); Є.М. Нейко (1987–2010 рр.), з 25.05.2010 р. до 13.04.2011 р. тимчасово обов'язки ректора університету виконував професор Л.В. Глушко, з 14.04.2011 р. Івано-Франківський національний медичний університет очолює професор М.М. Рожко), із невеликого, з одним факультетом, 14 теоретичними і 2 клінічними кафедрами, периферійного інституту перетворюється в сучасний, відомий не тільки в Україні, а й далеко за її межами, – Івано-Франківський національний медичний університет (статус національного Івано-Франківському медичному університету надано Указом Президента України В.А. Ющенка від 27.11.2008 р. № 1096/2008) з 5 факультетами, медичним коледжем та 52 кафедрами.

Список використаної літератури

1. Библюк З.І. Косівській центральній районній лікарні 100 років / З.І. Библюк. – Косів : Благовіст, 2008. – 212 с.
2. Гулай В. Проблеми охорони здоров'я населення західних областей України (друга половина 40-х – 50-ті роки ХХ ст.) / В. Гулай // Проблеми гуманітарних наук. – Вип. 8. – Дрогобич, 2001. – С. 176–180.
3. Івано-Франківському базовому медичному училищу 60 років. – Івано-Франківськ : Лілея – НВ, 1999. – 24 с.
4. Івано-Франківський державний медичний університет / [ред. кол.: С.П. Букавин, Я.С. Гудивок, В.О. Дешко]. – 1993. – 151 с.
5. Івано-Франківський національний медичний університет. Історія. Звершення. Особистості. – К. : Світ Успіху, 2009. – 368 с.
6. Клос Л.Є. Розвиток медичної освіти на західноукраїнських землях (друга половина VIII – 30-ті роки ХХ ст.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук / Л.Є. Клос. – К., 2002. – 20 с.
7. Круківська І.М. Медична освіта на Західноукраїнських землях: ретроспектива становлення / І.М. Круківська // Вісн. Житомир. держ. університету ім. І. Франка. – 2005. – № 25. – С. 194–196.
8. Панорама охорони здоров'я населення України / [А.В. Підаєв, О.Ф. Возіанов, В.Ф. Москаленко, В.М. Пономаренко та ін.]. – К. : Здоров'я, 2003. – 396 с.
9. Уліяш П.-Б.А. Вплив польсько-українських зв'язків на розвиток вищої медичної освіти і науки в Польщі та Україні до початку ХХ століття: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук: спец. 14.02.03 / А.П.-Б. Уліяш. – К., 2008. – 24 с.
10. Черненко В. Медицина Коломийщини: події, факти / В. Черненко, І. Климюк. – Коломия, 2010. – 312 с.
11. Шегедин М.Б. Історія медицини та медсестринства / М.Б. Шегедин, Н.О. Мудрик. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2003. – 328 с.
12. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mc.if.ua.
13. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ivfrankivsk.if.ua.

Стаття надійшла до редакції 23 березня 2012 р.

Радыш Я.Ф., Андриенко О.Я., Сорока О.Я. Становление и развитие медицинского образования и науки на Прикарпатье в ХХ ст. (к проблеме государственного регулирования медицинской деятельности на Прикарпатье в ХХ ст.)

В статье проанализированы проблемы становления и развития медицинского образования и науки на Прикарпатье в ХХ ст.

Ключевые слова: государственное регулирование, медицинское образование и наука, ХХ ст., Прикарпатье.

Radysh Ya., Andrienko O., Soroka O. Formation and development of medical education and research in the Prykarpattya of XXth century (to the problems of government regulation of medical activity in the Prykarpattya of XXth century)

This article analyzes the problem of formation and development of medical education and research in the Prykarpattya of XXth century.

Key words: government regulation, medical education and research, XXth century, Prykarpattya.